SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 3243

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

o poselskim projekcie uchwały upamiętniającej mecenasa Jana Olszewskiego – Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 3233).

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu - skierował w dniu 20 lutego 2019 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 21lutego 2019 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 21 lutego 2019 r.

Przewodnicząca Komisji
Sprawozdawca

/-/ Elżbieta Kruk

Projekt

U C H W A Ł A

S E J M U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia ... 2019 r.

w sprawie upamiętnienia mecenasa Jana Olszewskiego – Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej

7 lutego 2019 roku zmarł Jan Ferdynand Olszewski – adwokat, działacz opozycji niepodległościowej, polityk.

Urodził się 20 sierpnia 1930 roku w Warszawie w rodzinie kolejarzy, politycznie związanej z tradycjami niepodległościowego ruchu socjalistycznego. Wzrastał w atmosferze szacunku do niepodległej Polski, której pozostał wierny do końca swego życia.

W okresie II wojny światowej był żołnierzem Szarych Szeregów. Walczył w Powstaniu Warszawskim. Od 1956 roku aktywnie uczestniczył w polskich zrywach wolnościowych jako członek Klubu Krzywego Koła i redaktor „Po Prostu". Od lat sześćdziesiątych do końca PRL był obrońcą w procesach politycznych. Bronił studentów, działaczy opozycji represjonowanych przez władze komunistyczne, ludzi „Solidarności" w latach stanu wojennego, m.in. w procesach przeciwko organizatorom strajków i podziemnym wydawcom.

Był jednym z oskarżycieli posiłkowych w procesie toruńskim, reprezentując rodzinę zamordowanego bł. ks. Jerzego Popiełuszki. W latach 1968–1970 z powodu podjęcia się przez niego obrony studentów aresztowanych w czasie manifestacji marcowych w Warszawie miał zawieszone prawo do wykonywania zawodu adwokata. W grudniu 1975 roku stał się współautorem oraz sygnatariuszem Listu 59 – apelu do Sejmu PRL zawierającego protest przeciwko projektowanym zmianom w Konstytucji PRL ograniczającym suwerenność Polski. W 1976 roku znalazł się wśród założycieli Polskiego Porozumienia Niepodległościowego oraz uczestniczył w zakładaniu Komitetu Obrony Robotników. We wrześniu 1980 roku włączył się w organizowanie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność", był doradcą Komisji Krajowej „Solidarności", a także jednym z autorów jej pierwszego statutu. Po wprowadzeniu stanu wojennego prowadził w imieniu sekretarza generalnego

Konferencji Episkopatu Polski abp. Bronisława Dąbrowskiego rozmowy z przedstawicielami władz w sprawie zwolnienia więźniów z obozów internowania.

W pierwszych w pełni demokratycznych wyborach do Sejmu w 1991 roku uzyskał mandat posła na Sejm I kadencji. 6 grudnia 1991 roku Sejm powołał go na stanowisko Prezesa Rady Ministrów. Był pierwszym w powojennej historii Polski premierem rządu powołanym przez Sejm wybrany w wolnych wyborach. Jako Prezes Rady Ministrów podjął na arenie międzynarodowej starania, by wprowadzić Polskę do NATO i Wspólnot Europejskich, jednocześnie przeciwstawiając się uzależnieniu kraju od Rosji.

Na wniosek Sejmu rząd Jana Olszewskiego – realizując uchwałę lustracyjną – dostarczył parlamentowi listę blisko 70 osób pełniących ważne funkcje państwowe, zarejestrowanych jako agenci cywilnego aparatu bezpieczeństwa w czasach Polski komunistycznej. Ta próba lustracji była między innymi przyczyną odwołania jego rządu. Decyzją Sejmu podczas tzw. nocnej zmiany z 4 na 5 czerwca 1992 roku, w rocznicę wyborów z 1989 roku, Jan Olszewski został pozbawiony funkcji Prezesa Rady Ministrów. Mówił wówczas z trybuny sejmowej: „Kiedy obejmowałem moje funkcje [...] wiedziałem, że przyjdzie nam budować nowy system władzy demokratycznej w Polsce, nowy ustrój, nową, trzecią, naszą, polską Rzeczpospolitą. [...] Chciałbym mianowicie wtedy, kiedy ten gmach opuszczę, kiedy skończy się dla mnie ten, nie ukrywam, strasznie dolegliwy czas, [...] że wtedy, kiedy się to wreszcie skończy, będę mógł normalnie na ulice tego miasta wyjść i popatrzeć ludziom w oczy. I tego wam, państwo posłowie, panie posłanki, życzę po tym głosowaniu".

Był współautorem obywatelskiego projektu konstytucji z 1994 roku, który został podpisany w krótkim czasie przez 2 miliony Polaków. Po wyborach prezydenckich w 1995 roku, w których uzyskał czwarte miejsce, założył nową partię polityczną Ruch Odbudowy Polski.

Był doradcą Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego. Działał na rzecz likwidacji Wojskowych Służb Informacyjnych. 3 maja 2009 roku został odznaczony Orderem Orła Białego.

Pan Premier Jan Olszewski do końca życia pozostał wierny ideałom Polski niepodległej, praworządnej i demokratycznej. Był człowiekiem honoru, pełnym godności, skromności i uczciwości. Dobrze zapisał się w historii narodu polskiego jako patriota, mąż stanu i wzór do naśladowania.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje Mu hołd. Cześć Jego pamięci!